# รัฐศาสตร์ฐานรากกับการเมืองก้าวไกล

## GRASSROOTS POLITICAL SCIENCE AND PROGRESSIVE POLITICS

**พระครูศรีปริยัตยารักษ์**
Phrakhrusripariyattayarak
**วัดสะแก**
wat Sakae.
E-mail: songnork@gmail.com

## บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐศาสตร์ฐานรากในบริบทของการเมืองก้าวไกล โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมทางการเมืองกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ ผลการศึกษาพบว่า รัฐศาสตร์ฐานรากมิได้จำกัดอยู่เพียงทฤษฎีการใช้อำนาจ แต่เป็นการนำชุดความรู้ไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชนยุคใหม่เริ่มปรับเปลี่ยนแนวคิดจากการเมืองระบบอุปถัมภ์ไปสู่การเมืองเชิงนโยบายที่ปฏิบัติได้จริง โดยสะท้อนผ่านปรากฏการณ์ "การเมืองก้าวไกล" ที่มุ่งหวังลงโทษนักการเมืองที่ไม่รักษาคำมั่นสัญญา และปฏิเสธอำนาจนิยมในรูปแบบเดิม นอกจากนี้ บทความยังชี้ให้เห็นว่ารากฐานรัฐศาสตร์ไทยมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับหลักพุทธธรรม เช่น แนวคิดจากกูฏทันตสูตรที่เน้นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจปากท้องของประชาชนเป็นอันดับแรก เพื่อสร้างสันติสุขและความมั่นคงในรัฐอย่างยั่งยืน การขับเคลื่อนการเมืองก้าวไกลจึงเป็นการผสานระหว่างวิถีประชาธิปไตยสมัยใหม่กับหลักคุณธรรมเพื่อกำจัดวงจรอุบาทว์และสร้างระบบการเมืองที่โปร่งใสในระดับฐานรากอย่างแท้จริง

**คำสำคัญ**: รัฐศาสตร์ฐานราก, การเมืองก้าวไกล, คุณภาพชีวิต, ระบบอุปถัมภ์, พุทธรัฐศาสตร์

## Abstract

This academic article aims to present the knowledge of grassroots political science within the context of progressive politics, focusing on the connection between political activities and the people's quality of life from local to national levels. The study reveals that grassroots political science is not limited to power theories but involves applying knowledge to daily life to foster structural change.

Modern citizens are shifting from patron-client systems toward policy-based politics, as evidenced by the "Progressive Politics" phenomenon, which emphasizes accountability and rejects traditional authoritarianism. Furthermore, the article highlights that Thai political foundations are deeply rooted in Buddhist principles, such as the Kūtadanta Sutta, which prioritizes solving the people's economic problems to ensure sustainable peace and stability. The drive for progressive politics is thus a synthesis of modern democratic values and moral integrity, aimed at eliminating political corruption and establishing a truly transparent grassroots political system.

**Keywords**: Grassroots Political Science, Progressive Politics, Quality of Life, Patronage System, Buddhist Political Science

## บทนำ

การรวบรวมองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ การใช้อำนาจของผู้มีอำนาจแต่ละยุคสมัยอ้างอิงทำเพื่อประชาชน หลังการเปลี่ยนแปลงทางอำนาจ ผู้มีอำนาจใช้อำนาจพัฒนาประชาชนฐานรากน้อยมาก คนส่วนมากจน คนส่วนน้อยรวยและมีอำนาจ แม้ได้รัฐบาลประชาธิปไตย ก่อนการเลือกตั้งนำเสนอนโยบายขายฝันให้แก่ประชาชนหลังเข้ามาบริหารประเทศประชาชนยังคงเดือดร้อนค่าครองชีพสูงรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายทรัพยากรของรัฐยังคงตกอยู่ภายใต้การควบคุมของกลุ่มทุนซึ่งเข้ามาควบคุมผู้มีอำนาจทางการเมืองข้าราชการประจำและตัวแทนต่างๆที่ต่างให้ผลประโยชน์ตอบแทนกันและกัน ส่งผลให้เกิดการทุจริตครอบคลุมหลายวงการ

การใช้อำนาจและกิจกรรมทางการเมืองไม่อาจเปลี่ยนแปลง ให้เกิดการพัฒนาประเทศพัฒนาประชาชนปราศจากการทุจริต แนวคิดทางการเมืองใหม่ถูกนำเสนอเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในอนาคต หลังการเลือกตั้งครั้งใหม่ การเมืองแบบก้าวไกลจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับฐานรากได้ รัฐศาสตร์ฐานรากกับกิจกรรมทางการเมืองแบบก้าวไกล ความคลาดหวังหลังเรียนรู้การใช้อำนาจทางการเมืองการปกครองจะส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนฐานราก นำกิจกรรมทางการเมือง เลือกนักการเมือง เลือกพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมื่อที่เชื่อว่าช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในฐานรากเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันและทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข และอาจไม่เชื่อพรรคการเมืองที่นำเสนอนโยบายขายฝันดังในอดีต

หลักรัฐศาสตร์ที่ปรากฏในกูฏทันตสูตรเรื่องยัญของพระเจ้ามหาวิชิตราชแสดงถึงการแก้ไขปัญหาของประชาชนในรัฐภายใต้การปกครองดูแลผู้ปกครองได้ใช้หลักรัฐศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา

เข้าใจปัญหาอย่างลึกซึ้งอันเป็นต้นเหตุของปัญหาตรงตามความต้องการของสมาชิกในรัฐดังข้อความในพระไตรปิฎกมี ดังนี้

เมื่อท้าวเธอรับสั่งอย่างนี้ พราหมณ์ปุโรหิตกราบทูลว่า 'บ้านเมืองของพระองค์ยังมีเสี้ยนหนาม มีการเบียดเบียน โจรยังปล้นบ้าน ปล้นนิคม ปล้นเมืองหลวง ดักจี้ในทางเปลี่ยว เมื่อบ้านเมืองยังมีเสี้ยนหนาม พระองค์จะโปรดให้ฟื้นฟูพลีกรรมขึ้นก็จะชื่อว่าทรงกระทำสิ่งที่ไม่สมควร พระองค์มีพระราชดำริอย่างนี้ว่า 'เราจักปราบปรามเสี้ยนหนามคือโจร ด้วยการประหาร จองจำ ปรับไหมตำหนิ โทษ หรือเนรเทศ' อย่างนี้ไม่ใช่การกำจัดเสี้ยนหนามคือโจรที่ถูกต้อง เพราะว่า โจรที่เหลือจากที่กำจัดไปแล้วจักมาเบียดเบียนบ้านเมืองของพระองค์ในภายหลังได้แต่การกำจัดเสี้ยนหนามคือโจรที่ถูกต้อง ต้องอาศัยวิธีการต่อไปนี้ คือ

1. ขอให้พระองค์พระราชทานพันธุ์พืชและอาหารให้แก่พลเมืองผู้ขะมักเขม้นในเกษตรกรรม และการเลี้ยงปศุสัตว์ในบ้านเมืองของพระองค์

2. ขอให้พระองค์พระราชทานต้นทุนให้แก่พลเมืองผู้ขะมักเขม้นในพาณิชยกรรมในบ้านเมืองของพระองค์

3. ขอให้พระองค์พระราชทานอาหารและเงินเดือนแก่ข้าราชการที่ขยันขันแข็งในบ้านเมืองของพระองค์

พลเมืองเหล่านั้นจักขวนขวายในหน้าที่การงานของตน ไม่พากันเบียดเบียน บ้านเมืองของพระองค์ และกมีกองพระราชทรัพย์อย่างยิ่งใหญ่ บ้านเมืองก็จะอยู่ร่มเย็น ไม่มีเสี้ยนหนาม ไม่มีการเบียดเบียน ประชาชนจะชื่นชมยินดีต่อกัน มีความสุขกับครอบครัว อยู่อย่างไม่ต้องปิดประตูบ้าน (ที. สี. (ไทย) 9/338/131-132)

แนวคิดรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎกชี้ให้เห็นกิจกรรมการเมืองการปกครองเริ่มต้นจากฐานราก เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจำนวนมาก รัฐต้องจัดกิจกรรมนโยบายสนับสนุนให้สมาชิกรัฐดำรงชีวิตตามความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ และการเมืองใหม่แบบก้าวไกลจำเป็นจะต้องแสดงนโยบายที่ชัดเจนและปฏิบัติได้เมื่อนำบทเรียนรัฐบาลประชาธิปไตยที่ผ่านมาทบทวนความต้องของประชาชนคาดหวังต่อนโยบายต่างๆของพรรคการเมืองช่วงหาเสียง เมื่อเข้าการมีอำนาจทางการบริหารเป็นรัฐบาล ไม่สามารถดำเนินการได้ พรรคการเมืองส่วนมากลืมนโยบายที่ให้ไว้แก่ประชาชน เช่น นโยบายที่จะทำทันทีหากได้เป็นรัฐบาล ภายใน 3 เดือน ปัญหาหมอกควันไม่มี ภายใน 6 เดือน จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจให้ได้ และ "นาฬิกาของเราไม่ได้ยืมใครมา เดินตรง" ทั้งนี้จะทำให้ประชาชน "กระเป๋าตุง" ด้วยการปรับหนี้ เติมเงิน ลดภาษี สร้างเศรษฐกิจใหม่ เป็นต้น (BBC NEWS ไทย, 2567)

การใช้เทคโนโลยีต่างๆบันทึกถ้อยคำเหตุการณ์ต่างๆไว้ถูกย้อนรอยมาถามเมื่อมีอำนาจทางการเมืองและการบริหารการเมืองแบบก้าวไกลจึงจำเป็นจะต้องเป็นการเมืองที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในฐานรากจริง สร้างชุดความรู้ทางรัฐศาสตร์ตอบสนองการเมืองใหม่เป็น

การเมืองช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนมากกว่าองค์ความรู้อุดมการณ์รัฐ ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน การจัดความรู้ทางรัฐศาสตร์ประกอบด้วย ความรู้เฉพาะด้านรัฐศาสตร์และความรู้เชื่อมโยงกับรัฐศาสตร์ การนำความรู้ไปปรับใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนต้องเหมาะสมสอดคล้องกับการใช้ชีวิต เช่น รัฐศาสตร์กับการเมืองใหม่ ประชาชนต้องทำกิจกรรมทางการเมืองแสดงออกถึงพฤติกรรมทางการเมืองใหม่ ไม่สนับสนุนการทำทุจริตเพื่อแก้ปัญหาวงจรอุบาทว์ทางการเมืองเป็นความอ่อนแอของคนไทย ย่อมพึ่งพิงผู้มีอำนาจในท้องถิ่น ขอความอุปถัมภ์ ทำให้เกิดระบบหัวคะแนนใช้ควบคุมฐานเสียงและไม่รับฟังเสียงประชาชน หลังลงคะแนนเลือกตั้ง การเมืองในองค์กรหรือในครอบครัวก็เช่นกัน หากยอมรับพฤติกรรมทุจริตใดๆ การเมืองที่แสดงออกจะวนอยู่ในวงจรอุบาทว์ เป็นต้น

## รัฐศาสตร์ฐานรากมิติพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน

องค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์เป็นชุดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตของผู้มีอำนาจทางการปกครองกับประชาชนภายในรัฐ ซึ่งสนับสนุนกันและกัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชานมองทั้งมิติการใช้อำนาจ การควบคุมดูแล การยินยอม เชื่อมโยงกับมิติอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมต่างๆในรัฐ ลักษณะความสัมพันธ์กับวิชาทางรัฐศาสตร์ถูกนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับการใช้ชีวิตของประชาชน รัฐศาสตร์ฐานรากประกอบด้วยมิติความรู้สำหรับพัฒนาสมาชิกรัฐ ดังนี้

**องค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์** หลักการทางรัฐศาสตร์รัฐศาสตร์เป็นการศึกษาถึงเรื่องราวทางการเมือง คำว่า รัฐศาสตร์ กับ การเมือง มักใช้แทนกันได้ แต่ก็มีข้อแตกต่างที่สำคัญคือ รัฐศาสตร์ เป็นเรื่องที่หนักไปทางวิทยาการ หรือเป็นศาสตร์ที่มีการจัดระบบหมวดหมู่อย่างชัดแจ้ง ส่วนการเมืองมีลักษณะหนักไปเชิงการกระทำหรือเป็นกิจกรรม การเมืองการปกครองเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อมนุษย์ (สุชาติ ใหมอ่อน, 2564) ประชาชนสามารถนำองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ปรับใช้ให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเริ่มต้นด้วยตัวของประชาชนเองก่อน เนื่องจากการปรับใช้ ผู้ใช้ความรู้จะรู้ว่าต้องการใช้ความรู้ทางรัฐศาสตร์เกี่ยวกับประเด็นใด ส่วนนักวิชาการนั้นได้รวบรวมความรู้ทางรัฐศาสตร์และความรู้เชื่อมโยงกับรัฐศาสตร์บริการทางวิชาการแก่ประชาชน

**องค์ความรู้เชื่อมโยงทางรัฐศาสตร์** ลักษณะรัฐศาสตร์กับองค์ความรู้ กรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรัฐ ได้แก่ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยา จริยธรรม นิติศาสตร์ เป็นต้น ประวัติศาสตร์ เป็นปรากฏการณ์ หลักฐาน ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ใช้เป็นรากฐานพัฒนารัฐ เช่น ประเทศไทยตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประชาธิปไตยแบบไทยๆ วัฒนธรรมไทยส่งผลให้เกิดการเมืองการปกครองระบบอุปถัมภ์ เป็นต้น การปรับใช้องค์ความรู้ประชาชนต้องเลือกความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายๆ เรื่องมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การอยู่ร่วมกันในชุมชน สังคมชนบทมีประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ในระบบเครือเครือญาติ การพัฒนา

คุณภาพชีวิตพลังชุมชน พลังเครือญาติ กิจกรรมการเมืองแบบเครือญาติมีผลโดยตรงต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่รัฐจัดขึ้น เป็นต้น

**องค์ความรู้เชื่อมโยงกับการบริหารจัดการรัฐ** ลักษณะการใช้อำนาจลดลง เน้นจัดการให้เกิดความร่วมมือภายในรัฐ เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารองค์กร การบริหารงาน คลังและงบประมาณการวางแผนและบริหารโครงการการวางแผนกำลังคน พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร นโยบายสาธารณะ เป็นต้น (ประเสริฐ ธิลาว, 2561) การปรับใช้องค์ความรู้เชื่อมโยงกับการบริหารจัดการรัฐขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่างๆที่ประชาชนเผชิญอยู่ โดยส่วนมากจะใช้อำนาจและหลักการทางรัฐศาสตร์ควบคู่กับการใช้วิธีการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ควบคู่กับรัฐศาสตร์เสมอขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรมต่างๆที่กระทำ อาจเน้นหนักไปที่การใช้อำนาจทางการเมืองการปกครองก่อนหรืออาจเลือกใช้อำนาจทางการบริหารจัดการก่อน จึงเลือกปฏิบัติตามบทบาท อำนาจหน้าที่ทางการเมืองการปกครอง

**องค์ความรู้เชื่อมโยงกับการเมือง** กิจกรรมทางการเมืองการปกครองประชาชนรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ แต่การเมืองการปกครองมิได้ถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพของประชาชนได้ทั้งหมด กิจกรรมทางการเมืองการปกครองอาจนำไปใช้ร่วมกับองค์ความรู้อื่นๆที่เกี่ยวเนื่องกับรัฐศาสตร์เพื่อให้เกิดการประยุกต์ใช้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เช่น นักการเมืองกำหนดนโยบายสาธารณะที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และนักการเมืองเมื่อเข้าทำหน้าที่การบริหารจัดการงบประมาณ เลือกดำเนินกิจกรรมต่างๆตามแผนงานและงบประมาณที่ตนเองกำหนดไว้ ถ้าหากว่า นักการเมืองมีพฤติกรรมทุจริตจะไม่สามรถดำเนินการต่างๆเพื่อให้นโยบายสาธารณะเหล่านั้นพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอาจไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยเหตุผลดังกล่าว ประชาชนจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมและกิจกรรมทางการเมืองเพื่อให้นักการเมืองได้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตอบสนองความต้องการของประชาชน การเคลื่อนไหวทางการเมืองบนฐานของการเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่ สื่อสังคม และการเปลี่ยนแปลง เป็นพลังเกิดการประท้วงมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (พระมหาพิพัฒพงศ์ วงษ์ชาลี, 2565)

## พระพุทธศาสนารากฐานรัฐศาสตร์ไทย

องค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ทางการเมืองการปกครองของไทย อธิบายตามแนวคิดของชาติตะวันตก แต่พฤติกรรมและการใช้ความรู้ทางรัฐศาสตร์มีพัฒนาการจากการเมืองการปกครองส่งต่อจากสภาพภูมิรัฐศาสตร์และสภาพสังคมภูมิภาคแห่งนี้ พัฒนาสู่รูปแบบการเมืองการปกครองของไทยเริ่มตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงรัฐศาสตร์ปรากฏการณ์การเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน การพัฒนาองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์แบบไทยๆ จึงมีรากฐานจากการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ดังนี้

**หลักธรรมปกครองรัฐ** การเมืองการปกครองของไทยในยุคก่อนสุโขทัยจนถึงยุคสุโขทัย การใช้กฎหมายทางการปกครองหรือระเบียบต่างๆ ยังไม่มีการระบุไว้ชัดเจน รูปแบบและกิจกรรมการเมืองการปกครองเป็นลักษณะการใช้หลักธรรมประเพณีและวัฒนธรรมให้เกิดการอยู่ร่วมกัน หลักฐานที่แสดงถึงการมีอยู่ของผู้ปกครอง และชนชั้นสูงสมัยทวารวดีจารึกเป็นตัวอักษรปัลลาวะภาษาสันสกฤต อายุประมาณราวพุทธศตวรรษที่ 11-16 ข้อความในจารึกปรากฏพระนามของผู้ปกครองและชนชั้นสูงสมัยทวารวดีที่เป็นหลักฐานประเภทลายลักษณ์อักษร เนื้อหาจะกล่าวถึงการบริจาคทานและการสรรเสริญผู้นำ ว่ามีคุณวิเศษเช่นเดียวกับเทพเจ้าทางศาสนาพราหมณ์ เป็นต้น (สุพิชฌาย์ จินดาวัฒนภูมิ, 2563) รัฐเน้นหลักศีลธรรมร่วมกับกิจกรรมต่างๆภายในรัฐเกิดเป็นประเพณีและวัฒนธรรมให้สมาชิกในรัฐได้อยู่ร่วมกัน พัฒนาการต่อมาในสมัยสุโขทัยมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทมาประยุกต์ใช้กับการปกครองแบบพ่อปกครองลูกและปกครองรัฐให้มีความสงบควบคู่กับการขัดเกลาจิตใจประชาชน (อนันต์ ชูติและคณะ, 2553) ระบุชัดเจนในการและใช้หลักศาสนาไตรภูมิพระร่วงใช้ขัดเกลากล่องเก่าจิตใจสมาชิกในรัฐให้มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อสร้างความสงบสุขภายในรัฐ

หลักศีลธรรมเป็นหลักการหลักปฏิบัติให้สมาชิกในรัฐมีพฤติกรรมไม่เบียดเบียนกันและกันอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุขหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเถรวาทที่ปรากฏในพระไตรปิฎกสมาชิกในรัฐควรมีจิตใจที่เป็นกุศลงดเว้นจากการเบียดเบียนกันและกันความเจริญย่อมเกิดขึ้น เรื่องความเจริญด้วยอายุและวรรณะ เป็นต้น

ภิกษุทั้งหลาย ลำดับนั้น มนุษย์เหล่านั้นจักปรึกษากันอย่างนี้ว่า 'พวกเราสูญสิ้นญาติมากมายเช่นนี้ เพราะยึดถืออกุศลธรรมเป็นเหตุ ทางที่ดี พวกเรา ควรทำกุศล ควรทำกุศลอย่างไรดี ทางที่ดีพวกเราควรงดเว้นจากปาณาติบาต(การฆ่าสัตว์) ควรสมาทานประพฤติกุศลธรรมนี้' แล้วจึงพากันงดเว้นจากปาณาติบาต สมาทานประพฤติกุศลธรรมนี้ เพราะสมาทานกุศลธรรมเป็นเหตุ พวกเขาจักเจริญด้วยอายุบ้าง เจริญด้วยวรรณะบ้าง บุตรของมนุษย์ทั้งหลายที่มีอายุขัย 10 ปี จักมีอายุขัยเพิ่มขึ้นเป็น 20 ปี (ที.ปา. (ไทย) 11/105/75-76)

รัฐที่มีพัฒนาการเจริญอย่างต่อเนื่อง เกิดจากสมาชิกในรัฐทั้งผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองมีพฤติกรรมตั้งอยู่ในศีลธรรมไม่เบียดเบียนกันและกัน ส่งผลให้ความเจริญเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงอายุ วรรณะ ทรัพยากรต่างๆ ภายในรัฐ เกิดขึ้นต่อเนื่องส่งผลให้รัฐเจริญรุ่งเรือง แต่ถ้าสมาชิกในรัฐไม่ตั้งอยู่ในศีลธรรม มีการเบียดเบียนกันและกันด้วยกายวาจาใจ กระทำทุจริตต่างๆส่งผลให้รัฐล่มสลายเพราะความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองต่อผู้ปกครอง ระหว่างสมาชิกรัฐกับสมาชิกรัฐหรือระหว่างผู้ปกครองกับสมาชิกรัฐ รัฐนั้นอาจมีอายุสั้นและล่มสลายในเวลาต่อมา

**กล่าวได้ว่า** รัฐศาสตร์เป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขึ้นอยู่กับการนำองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินชีวิตจริงของประชาชน องค์ความรู้

ทางรัฐศาสตร์ของประเทศไทยมีพัฒนาการจากการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผสมผสานกับประเพณีวัฒนธรรมทางการเมืองการปกครองตามภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคแห่งนี้ส่งผลต่อพัฒนาการทางการเมืองการปกครององค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์เป็นแบบฉบับรัฐศาสตร์ของไทยผสมผสานกับแนวคิดทางรัฐศาสตร์ของชาติตะวันตกให้เกิดการนำความรู้ทางรัฐศาสตร์ไปจัดกิจกรรมทางการเมืองการปกครองเพื่อให้มีการใช้องค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์พัฒนาประชาชนตั้งแต่ระดับฐานรากให้มีความมั่นคงมีคุณภาพชีวิตที่ดี

## การเมืองก้าวไกล

การเมืองแบบก้าวไกลเป็นรูปแบบและกิจกรรมทางการเมืองผ่านการแสดงออกและเคลื่อนไหวทางการเมืองในรูปแบบต่างๆมีความหลากหลายของกลุ่มการเมืองตั้งแต่เยาวชนรุ่นใหม่จนถึงกลุ่มนักการเมืองผู้สูงอายุเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากระบบการเมือง ที่เน้นกิจกรรมทางฐานเสียงและการอุปถัมภ์ทางการเมืองการใช้อำนาจทางการเมืองในลักษณะของอำนาจนิยมการใช้อำนาจทางเผด็จการเพื่อควบคุมปัญหาสังคมปัญหาทางการเมือง

รูปแบบการเมืองแบบก้าวไกลเป็นการระดมความคิดเห็นที่แตกต่างและความหลากหลายทางการเมืองภายใต้กลุ่มการเมืองที่มีแนวคิดทางการเมืองแบบใหม่ จัดกิจกรรมทางการเมืองเพื่อต่อต้านระบบอำนาจนิยมซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองการปกครองของไทยส่งต่อมายาวนานจนถึงปัจจุบันการจัดกิจกรรมทางการเมืองแสดงออกถึงการต่อต้านและปฏิเสธอำนาจรูปแบบการปกครองในรูปแบบเดิมเพื่อให้เกิดการนำการเมืองแบบประชาธิปไตยมาใช้กับสังคมไทย

การเลือกตั้งปี 2562 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มอำนาจทางการเมืองที่บริหารประเทศไทยมายาวนานกว่า 8 ปีเปลี่ยนแปลงเป็นกลุ่มการเมืองมีแนวคิดเสรีประชาธิปไตย ส่งผลให้เกิดการชนะเลือกตั้งมีผู้แทนประชาชนส.สเป็นจำนวนมากและนักการเมืองกลุ่มอำนาจเดิมได้ล้มสลายแต่ถ้าว่ากลุ่มการเมืองแบบก้าวไกลและเสรีประชาธิปไตยยังไม่สามารถรวมพลังและจัดตั้งรัฐบาลได้เนื่องจากแนวคิดทางการเมืองและข้อกฎหมายที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญไม่สามารถให้เกิดการร่วมจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จส่งผลให้เกิดรูปแบบและกิจกรรมทางการเมืองแบบใหม่ในลักษณะผสมผสานระหว่างอำนาจเก่ากับกลุ่มอำนาจใหม่ในรูปแบบประชาธิปไตย

รูปแบบการเมืองใหม่ในลักษณะผสมผสานระหว่างกลุ่มอำนาจเก่ากับกลุ่มอำนาจใหม่จัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศถูกมองถึงคุณธรรมและสัจจะที่เคยให้ไว้ก่อนการเลือกตั้งภายหลังการเลือกตั้งทำให้เกิดการเปลี่ยนขั้วทางการเมืองและเกิดการผสมผสานระหว่างพักร่วมรัฐบาลและพรรคร่วมฝ่ายค้านที่มีลักษณะแนวคิดทางการเมืองที่แตกต่างกันแต่ต้องร่วมทำหน้าที่บทบาททางการเมืองในรูปแบบเดียวกันและผลจากการบริหารราชการแผ่นดินพรรคการเมืองที่เป็นกลุ่มประชาธิปไตยไม่สามารถดำเนินนโยบายต่างๆที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนการเมืองแบบประนีประนอม

อุปถัมภ์กันและกันย้อนกลับมาเป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองเกิดการทุจริตและสร้างมาตรฐานใหม่เกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคมไทย

กระแสการเมืองใหม่แบบการเมืองก้าวไกลจุดประกายให้นะการเมืองรุ่นใหม่รวมตัวเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่เวทีทางการเมืองทดแทนกลุ่มการเมืองที่ถูกยุบพรรคทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเกิดการย้ายพรรคการเมืองแต่กลุ่มการเมืองแบบก้าวไกลพัฒนาการสู่การเมืองแบบใหม่เน้นการจัดกิจกรรมทางการเมืองการจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองช่วงเลือกตั้งและหลังเลือกตั้งต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงหลีกเลี่ยงการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองลักษณะขายฝันไม่สามารถปฏิบัติได้หลังเข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน การเมืองแบบก้าวไกลจึงเป็นรูปแบบและกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาซึ่งนักการเมืองนิยมขายฝันให้สัญญากับประชาชนแต่เมื่อเข้าสู่การมีอำนาจทางการเมืองไม่สามารถดำเนินการได้การเมืองแบบก้าวไกลจึงเป็นการเมืองลักษณะประชาชนลงโทษเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ กระแสการเมืองแบบก้าวไกลจึงเป็นกระแสแห่งการจุดประกายลงโทษนักการเมืองที่ไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน

**กล่าวได้ว่า** การเมืองแบบก้าวไกลเป็นการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนมุ่งลงโทษนักการเมืองนักจัดกิจกรรมทางการเมืองที่ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้และประชาชนได้ใช้อำนาจกิจกรรมทางการเมืององค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์มาใช้กับการจัดกิจกรรมทางการเมืองแบบใหม่เน้นความเจริญก้าวหน้าทางการเมืองเพื่อให้การเมืองมีการพัฒนาก้าวไกลไกลกว่าการเมืองรูปแบบเดิมในลักษณะอุปถัมภ์และใช้อำนาจทางการเมืองสร้างทุจริตทางการเมือง และนำหลักธรรมคุณธรรมทางพระพุทธศาสนามาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักการเมืองประชาชนเพื่อให้ประเทศมีความเจริญรุ่งเรือง

## บทสรุป

รัฐศาสตร์ฐานรากกับการเมืองก้าวไกลเป็นความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับผูปกครองรัฐใช้ความรู้ทางรัฐศาสตร์ ความรู้ทางการเมืองการปกครอง การใช้อำนาจสิทธิเสรีภาพของตนเองเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองของประเทศไทย และความรู้ทางรัฐศาสตร์ในลักษณะสัมพันธ์กับองค์ความรู้อื่นๆเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ เช่น การใช้ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย การใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาพัฒนาสู่การเมืองการปกครองของไทย การนำบทเรียนทางการเมือง การใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อทำทุจริตทางการเมือง ประชาชนลงโทษนักการเมืองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ร่วมพัฒนาการเมืองแบบก้าวไกลเพื่อให้เกิดการทำกิจกรรมทางการเมืองตามที่ให้สัจจะวาจาไว้แก่ประชาชน และประชาชนเรียนรู้ ใช้ความรู้ทางรัฐศาสตร์พัฒนาทางการเมืองการปกครอง พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในฐานะสมาชิกรัฐ พัฒนากิจกรรมต่างๆเพื่อให้เกิด

การนำหลักคุณธรรมศีลธรรมมาใช้กับการบริหารจัดการรัฐ การการปกครองปราศจากทุจริต ส่งเสริมให้มีการใช้คุณธรรมสร้างสุจริตทางการเมืองการปกครองเพื่อการเมืองก้าวไกลจริง

## เอกสารอ้างอิง


ธนาคารแห่งประเทศไทย. **ส่องเศรษฐกิจปี 2565 ก้าวแรกหลังมรสุมโควิด 19.** [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.bot.or.th/th [4 กรกฎาคม 2567].

ประเสริฐ ธิลาว. (2561). **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์.** จังหวัดพระนครศรีอยุธยา :โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2.

พระมหาพิพัฒพงศ์ วงษ์ชาลี. (2565). การเคลื่อนไหวทางการเมืองบนฐานของการเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่: สื่อ สังคมและการเปลี่ยนแปลง, **วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์** 4 (3) 275-282

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 9/338/131-132.

สุชาติ ใหมอ่อน. (2564). **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์** ปัตตานี :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี, 4.

สุพิชฌาย์ จินดาวัฒนภูมิ. (2563). **หลักฐานการมีอยู่ของผู้ปกครอง และชนชั้นสูงสมัยทวารวดี** งานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 12 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม / จังหวัดนครปฐม ประเทศไทย 9 - 10 กรกฎาคม 2563

อนันต์ ชูติและคณะ. (2553). **นำชมอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร.** จังหวัดสุโขทัย :โรงพิมพ์วิทยา คอมพิวเตอร์ ออฟเซท จังหวัดสุโขทัย, 12

อัศว์ศิริ ลาปีอี. (2566). ความหลากหลายของกระบวนทัศน์ใหม่ในการเมืองฐานราก:ภาพสะท้อนมุมมองผู้ปฏิบัติการทางการเมืองท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี, **วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ** 12 : 68-84

B B C NEWSไทย. **เลือกตั้ง 2562 : คำมั่นสัญญา 4 พรรคการเมืองบนเวทีปราศรัยส่งท้าย.** [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.bbc.com/thai/thailand-47664299 [4 กรกฎาคม 2567].